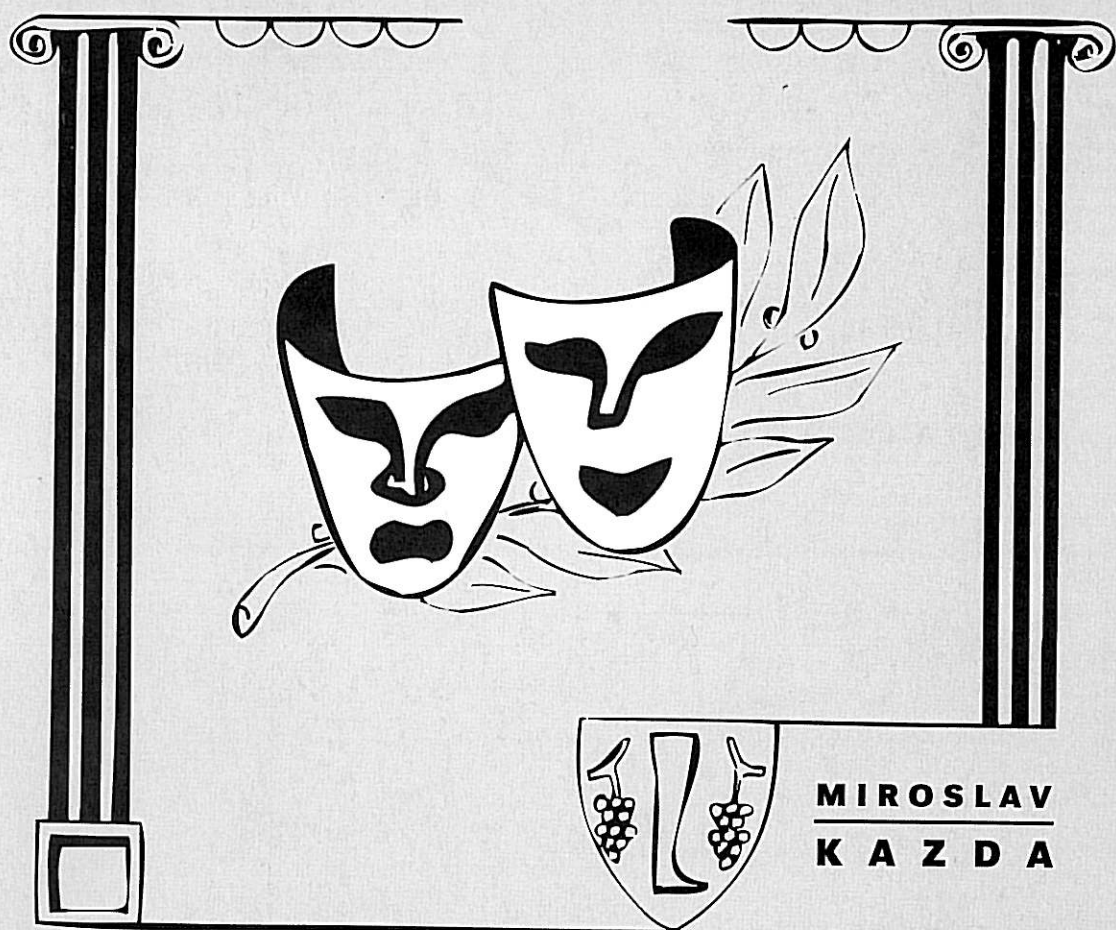

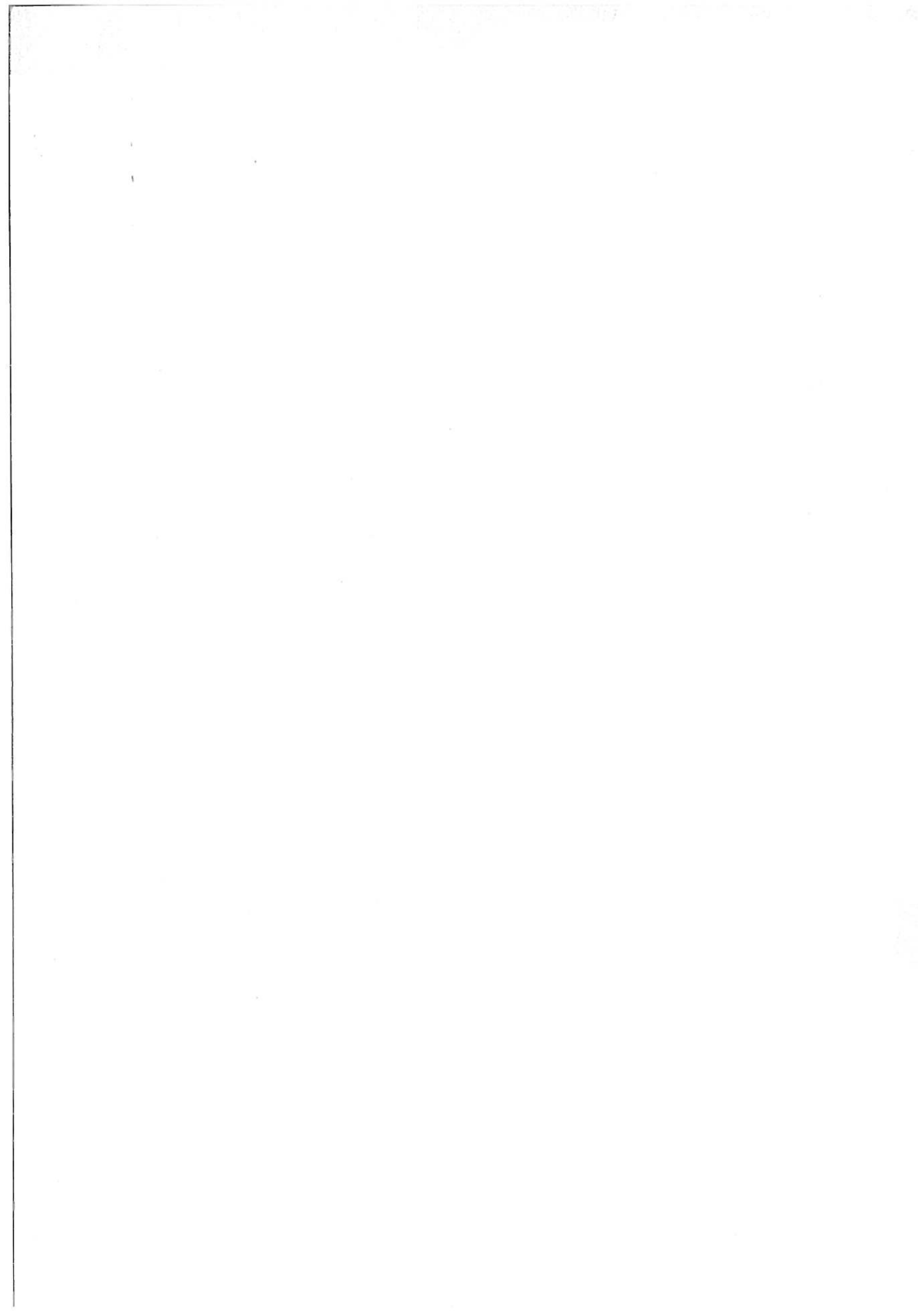

almanach

OCHOTNICKÉ DIVADLO V BOSONOHÁCH

1900–2000

Život je krátký, umění věčné.

Seneca

Poděkování

Při sbírání pramenů patří můj dík všem, kteří mi v mé snaze uskutečnit tento „vzpomínkový almanach“ pomohli. Zvláště pak paní Jitce Špačkové za poskytnutí dobových záznamů a fotografií jednoty Sokol, panu Jindřichu Čoupkovi, který mi zprostředkoval záznamy jednoty Orelské, dále pak panu Aloisi Hlineckému, panu Zdeňkovi Neubauerovi, paní Zdeně Tomáškové, paní Jaroslavě Dočekalové a manželům Vlastě a Karlu Kubovým za poskytnutí dobových materiálů a vzpomínek. Bez jejich pomoci by nebylo možno takto komplexní publikaci vytvořit. Dále děkuji všem, kteří mi vzpomínkami a zapůjčením fotografií umožnili zaplnit chybějící údaje, tolik potřebné pro složení divadelní mozaiky v Bosonohách.

Miroslav Kazda
Září 2003

Život je krátký, umění věčné.

Seneca

Poděkování

Při sbírání pramenů patří velký dík všem, kteří mi v mé snaze uskutitnit tento vzpomínkový almanach pomohli. Zvláště pak paní Jitce Špockové za poskytnutí lábových seznamů a fotografii jednoho šokol. panu Jindřichu Čoupkovi, který mi zprostředkoval seznamy jednoho Oralské, dále pak panu Aloisi Hliněnkou, panu Zdeněkovi Neubauerovi, paní Zdeně Jomáškové, paní Jarmalavě Dočkalové a manželům Vlastě a Karlu Kubovými za poskytnutí lábových materiálů. e vzpomínka. Bez jejich pomoci by nebylo možno takto komplexní publikaci vytvořit. Díky děkují všem, kteří mi vzpomínkami a zapůjčením fotografií umožnili zaplnit typičtější údaje, totiž potřebné pro složení divadelní mozaiky v Bosonohách.

Miroslav Kucha
Září 2003

ÚVOD

Ochotnické divadlo v Bosonohách se hrálo už od konce 19. století. V dřívějších dobách, kdy sdělovací média nebyla rozšířena tak jako dnes, bylo divadelní představení velkou kulturní událostí. Svůj úmysl podat přehled jednotlivých divadelních her jsem pojal v době, kdy se mi do rukou dostaly divadelní záznamy spolků jednoty Sokola a částečně i jednoty Orla, tedy hlavních iniciátorů ochotnických představení. Publikace si nečiní nárok na absolutně přesný popis jednotlivých představení a jmen, protože některé dobové zápisy jsou skromné, jiné zcela chybí, nebo nejsou k dosažení ze soukromých archivních sbírek. Jména herců jsou uváděna tak, jak byla zaznamenána v dobových záznamech.

Jednotlivá časová údobí, která tato publikace obsahuje, jsou rozdělena následovně:

- I. Konec 19. století a začátek 20. století.**
- II. Meziválečné období.**
- III. Období druhé světové války a následná léta do roku 1948.**
- IV. Druhá polovina 20. století.**

Popisované divadelní události nejsou a ani nemohou být absolutně úplné, ale snažil jsem se vytvořit dostatečný přehled o ochotnickém divadle v Bosonohách. V tom je smysl tohoto dílka a má sloužit pro pamětníky i divadelní nadšence v Bosonohách a možná pokračovatele ochotnické divadelní činnosti v bývalé obci Bosonohy, dnes městské části Brna.

Autor

OPONA SE OTEVÍRÁ.

I.

KONEC 19. STOLETÍ A ZAČÁTEK 20. STOLETÍ

Na konci 19. století se v Bosonohách začalo provozovat ochotnické divadlo zásluhou nadučitele Jana Hejla, který se svými žáky za nepředstavitelných obtíží secvičoval různá divadelní představení. Byl to však moudrý člověk, vlastenec a divadlo chápal jako součást osvěty. Toto období ochotnické divadelní snahy popisuje ve své knize „Bosonohy“ v roce 1928 Emil Smrž takto:

» Kdo nepoznal trampoty vesnického režiséra, nedovede jich pochopiti a nedovede ocenit trpělivost jeho, ani oběti jež přináší za účelem šíření kultury mezi lidem.

Učitel Hejl byl mladý, ideály prodchnutý člověk. Zpravidla o vánocích prostudoval nějakou hru, obsadil úlohy místními dětmi, že bude v masopustě hrát divadlo. Hoši hrát mohli, ale aby hrála děvčata, bylo venkovským maminkám proti mysli. Na oko třeba matka panu učiteli přisvědčila, ale když odešel, dceru hubovala:

„Já nechcu abys hrála, copak seš komediantka?“ Ještě štěstí, že srdce matčino se dalo vždy obměkčit domluvami a plácem, jinak by pan učitel divadlo nikdy nesvedl.

Se zkouškami byl kříž. Pan učitel všechny obešel a ohlásil, že ten a ten den, v tu a tu hodinu je zkouška. Všichni se nesešli nikdy. Přišel-li jeden, chyběl druhý. Zkouška ohlášená na sedm hodin se často konala až v devět. Všichni se sešli až na hlavní – poslední – zkoušce a na divadle. Tyto trampoty byly příčinou, že se divadlo hrálo místo o masopustě až o velikonocích nebo i po nich.

Jeviště bylo primitivní. Zabralo prostor podél kratší stěny hostinské místnosti asi dva metry široký. Na podlahu se postavily prázdné sudy od piva, na ně se přibily desky z latí, upravily se kulisy, které pan učitel namaloval a opona se zpočátku vypůjčovala ze sousední dědiny, kde měli již divadlo lepší.

Celé jeviště se kymácelo, takže pan učitel musel napomínat herce, aby příliš nedupali, jinak že se jeviště zboří.

Nejvíce potíží působily „herečky“. Děvče mělo hrát princeznu, ale přišlo v šatech, které představovaly městskou dámu. Děvče v nich neumělo chodit, protože bylo zvyklé na kraj, jiné mělo hrát žebračku, ale místo v roztrhaných šatech přišlo ve svátečních, že jí maminka jiné nechtěla dát, protože ji v hadrech na jeviště nepustí. Co měl pan učitel dělat. Rezignovaně se odevzdal osudu.

Konečně bylo vše připraveno, jen diváci měli přijít. Plakáty hlásily, že začátek je přesně v sedm hodin, ale bylo štěstí, když se začalo hrát o půl deváté nebo v devět hodin.

Mládež přišla skoro všechna, protože po divadle byla muzika. Ze starších otcové nebo matky herců nebo jejich příbuzní. Někteří zůstali před hospodou a nakukovali do oken. Bylo jim líto vstupného, přestože činilo jen 10 krejcarů.

Konečně první, druhé, třetí zvonění – opona se rozevívá. Na jevišti se objeví herec, který jednotvárně odříkává svůj monolog, pak se osoby střídají a děj celkem „klape“. Horší ale bylo, jestliže se dostalo na jeviště podle děje víc osob najednou. Běda, když herec vynechal poslední slovo! Další nevěděl, kde začít, a proto se povzbuzovali: „Mluv ty!“ „Já nemám mluvit, mluv ty!“ A za jevištěm si pan učitel drží ustaraně hlavu a s bolestí čeká, jak se vše rozuzlí. Vynechají se dva či tři výstupy a divadlo spěje dál. Aspoň už bude konec a bude se tančit. Nakonec všechno dobře dopadne. Slavní herci sklízejí hojný potlesk a mezi návštěvníky je slyšet hlas: „Ach to bylo krásné! To dalo tomu našemu panu učiteli práce!“

Nejšťastnější ale skutečně byl pan učitel, neboť měl za sebou opět jeden kulturní čin a spadl mu kámen ze srdce.

Hoši posléze poklidili jeviště a zametli sál. Pak spustila dechovka veselou polku a mládež se dala do tance. «

Tolik tedy z pera pamětníka té doby pana Emila Smrže.

Pro dokreslení je zde nutné uvést ještě vzpomínku p. Miloslava Neubauera z 19. 11. 1929 z „Knihy sebraných divadel“:

» Počátky hraní divadla v Bosonohách spadají do doby před šedesáti lety, kdy počal hrávati kroužek ochotníků, v pozdější době sdružený ve čtenářském spolku.

Je velmi zajímavé, na jakých jevištích se hrálo. První jeviště tvořily obyčejně vypůjčené plachty (prostěradla) – malé pódium a z větších plachet opona. Kulisy malovali místní umělci. Za pódium sloužilo vždy několik prken položených na bečky od piva. A hrávalo se dobře. Musí se přiznati, že divadlo pro povznesení pokrokovosti v Bosonohách přispělo vydatnou měrou. «

Tak tedy popisuje konec 19. století a začátek 20. století p. Miloslav Neubauer. (Jeho kompletní záznamy jsou uloženy v archivu na městském magistrátě.)

II.

MEZIVÁLEČNÉ OBDOBÍ

V roce 1909 se ustavují tělocvičné jednoty Sokol a Orel, které se také ujímají divadelních kulturních aktivit. K velkému rozmachu ochotnického divadla došlo po 1. světové válce v roce 1918, kdy došlo k vyhlášení československé samostatnosti.

Divadelní hry se většinou hrály v hostincích u Čoupků a Brücknerů. K postavení Orlovny do podoby, jak ji známe dnes, došlo v roce 1939. V této budově, ale i v hostinci u Čoupků se konaly plesy, různá kabaretní vystoupení, setkání s významnými hosty, valné hromady a posléze i pohostinská divadelní představení a samozřejmě pravidelná představení místních ochotníků.

Z kulturních počinů je nutno také připomenout vznik kina „Svoboda“, které zahájilo činnost v roce 1926 a bylo umístěno v hostinci u Brücknerů. Bylo společenským dostaveníčkem mnoha bosonožských občanů (a nejen jich) a v dobách největšího zájmu se hrávalo i několikrát týdně. Dodnes na ně pamětníci s láskou vzpomínají. Hlavním promítačem byl p. František Dedrle, velmi obětavý a oblíbený

člověk – jedna z nepřehlédnutelných osobností Bosonoh. S masovým rozvojem televize v 70-tých letech 20. století bohužel kino v Bosonohách zaniklo.

Ale vraťme se k divadlu. Jednotlivé jednoty, tj. Sokol a Orel, se ujmuly ochotnické divadelní činnosti a byly to krásné a nezapomenutelné zážitky.

Po druhé světové válce v Bosonohách vznikla ještě organizace Skaut. Hlavními představiteli byli Karel Kamenický a Jindřich Volný. Tato organizace však kromě účasti na oblastním Jamboree na Sokolském hřišti v r. 1947 a spoluúčasti na vybudování pomníku Vlastimilu Kroupovi (1920–1944, popraveném nacisty) a drobných

kulturních akcí se do divadelní činnosti prakticky nezapojila. Po roce 1948 vlivem politických poměrů postupně zanikla.

Sokoli a Orli. Tělocvičné organizace. Obě fungovaly dobře a vychovaly řadu nejen skvělých sportovců, ale i lidí. Inciovaly spoustu skvělých podniků, v té době tak potřebných. Vzájemné vztahy však byly, jak už to bývá, vztahy rivalů. Zejména ve vztazích vedoucích to někdy zajiskřilo, ale vše se posléze uklidnilo. Nebylo zvláštností, že se navzájem při divadelních hrách navštěvovali.

Zpět k divadlu. Přistoupíme-li k vlastní organizaci a provozování divadelních her, zjistíme, že se jedná o obrovskou a náročnou práci. Je třeba zvolit hru a povolení jejího provozování, zvolení nebo nalezení vhodného režiséra a potažmo i dramaturga, který podle potřeby upraví i text, a dále stanovit dostatečně dobré herecké obsazení. To bývá problém. Každý je jiný. Jak vizáží, tak mentalitou a barevností hlasu. K tomu je nutno ještě přiřadit zajišťování kostýmů, hudbu a její nacvičování, choreografii baletních vložek atd. Není toho málo. Tak tomu bylo i v dobách začátků divadla v Bosonohách. Podle příležitostných hovorů, které jsem měl s koryfejem sokolského divadla s p. Miloslavem Neubauerem, jsem se dověděl řadu cenných informací, které jsem později pochopil i uplatnil. Ochotníci si sami malovali kulisy, vzájemně se líčili, sháněli si různé rekvizity a doplňky a starali se o vše možné, jen aby divadelní hra dobře dopadla. Samozřejmě, že u ochotnické scény byly různé nedostatky, ale divák té doby je velkoryse přehlédl. U Sokola i Orla byli též i „vzdělavatelé“, kteří působili vlastně i jako kritici v pravém slova smyslu. Kritiky však hanlivě nikdo nebral. Později nějakou dobovou kritiku uvedu.

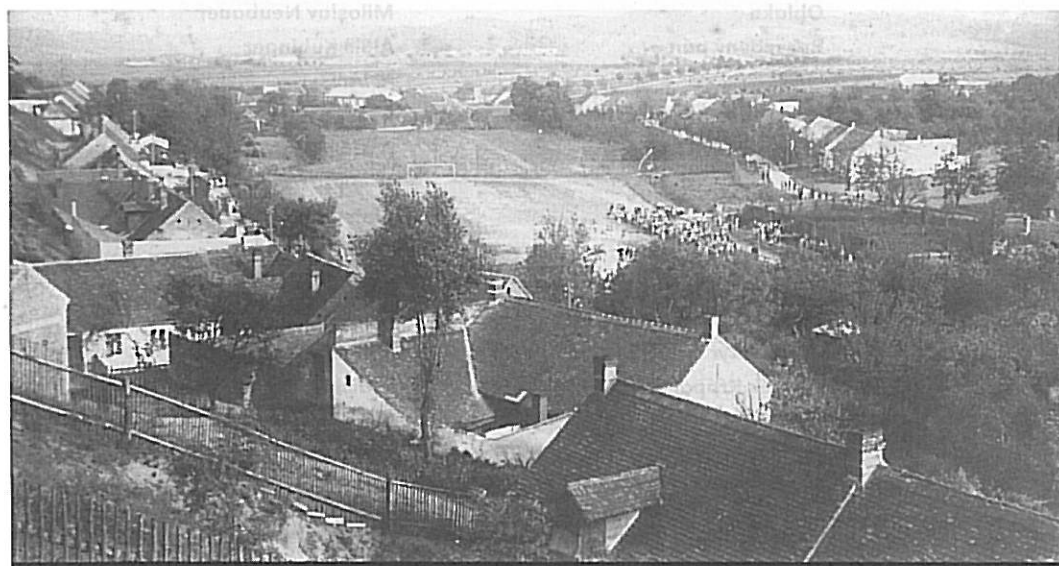

„Kinoodbor“ Bosonohy (1929)
V popředí vpravo sedící p. František Dedrle.

Jednota Sokol uvedla již na novém jevišti v roce 1909 „Vojnarku“ od A. Jiráska. O podrobnostech tohoto představení bohužel chybí bližší záznamy.

Následuje seznam divadelních představení sehraných Sokolem v letech 1909 až 1941. Jsou zde uvedeny názvy her a režisérů, kteří se ujali této náročné práce.

Rok	Název hry	Režie
1909	Vojnarka	neuvedeno
1911	Naši furianti	neuvedeno
	Zlatý kruh	neuvedeno
	Cikánština pomsta	neuvedeno
	Maryša	neuvedeno
1922	Pasekáři	neuvedeno
1923	Staříček Haluša	Jindřich Čoupek
	Městská rada na námluvách	Jan Hochman
	Hvězda veletrhu	Alois Kubinger
	Kravec Václav	Miloslav Neubauer
	Václav Hrobčický z Hrobčic	Miloslav Neubauer
	Z nařízení bytové komise	Miloslav Neubauer
	Tři zlaté vlasy děda Věšeda	Miloslav Neubauer
1924	Její pastorkyňa	Miloslav Neubauer
	Není nad protekci	Miloslav Neubauer
	Maryša	Miloslav Neubauer
	České srdce	Josef Kamenický
	Velbloud uchem jehly	Miloslav Neubauer
	Na rodné hroudě	Miloslav Neubauer

Pohled na Sokolské hřiště, kde se konaly různé kulturní akce, a pozemek p. Schostala (dnešní hřiště kopané). Snímek pořízen v r. 1931

Rok	Název hry	Režie
1925	Bytová nouze	Miloslav Neubauer
	Když služebnictvo stávkuje	Miloslav Neubauer
	Macíčková dovolená	Miloslav Neubauer
	Vojnarka	Miloslav Neubauer
	Kráska ze Šumavy	p. Kachlík
	Radostná událost	Miloslav Neubauer
	Naši furianti	Miloslav Neubauer
	Španělská muška	Miloslav Neubauer
1926	Pepi mluv pravdu	Miloslav Neubauer
	Divadlo nehrálo, protože se rekonstruoval sál u Brücknerů.	
1927	Marjánka matka pluku	Miloslav Neubauer
	Medvěd a víla	Miloslav Neubauer
	Vilouškův svatební den	Anastazie Neubauerová
1928	Lucerna	Miloslav Neubauer
1929	Hvězda veletrhu	František Kilián
	Žně	František Kilián
	Pepička z malé hospody	František Kilián
1930	Václav Hrobčický z Hrobčic	Miloslav Neubauer
	Pražské švadlenky	Miloslav Neubauer
1931	Rajsino utrpení	Miloslav Neubauer
	Městská rada na námluvách	Miloslav Neubauer
	Plavci na Volze	Vilém Neubauer
1932	Manžel v base	Boh. Dedrle
	Oblaka	Tomáš Dočekal
	Rozvedený pán	Boh. Dedrle
		Miloslav Neubauer
		Alois Kubinger
		p. Vališ
1933	Když služebnictvo stávkuje	neuvedeno
	Krakonošova medicína	A. Hochman
		M. Skotáková
	Otec	Alois Kubinger
1934	Josef Kajetán Tyl	Miloslav Neubauer
	Madla z cihelny	neuvedeno
	Děda Štráchal jede k panu prezidentovi	neuvedeno
1935	Drama čtyř chudých stěn	Miloslav Neubauer
	Stréček Křópal medicindochtorem	Ladislav Pavlát
1935	Legionář Lanc	Alois Šuba
	23. března hostoval v Bosonohách divadelní soubor V. Šindeláře, který sehrál hru „Hanácká krev“. V hlavní úloze vystoupil Matěj Křópal z Bráňochan a Jozéfek Melhoba. Na poslední chvíli nebylo jisté, zda hra bude provedena, neboť V. Šindelář onemocněl chřipkou, což bylo patrné na hře. (Tolik záznam Mil. Neubauera.)	

1936 až 1938 se nehrálo. Přestávka byla způsobena tíživou předválečnou atmosférou.

Rok	Název hry	Režie
1939	Naši furianti	MUDr. Petr Polcar
1940	Tulácké dobrodružství	A. Beránková
	Česká chaloupka	MUDr. Petr Polcar
	Bejvávalo aneb loupežníci na Chlumu	A. Beránková
		MUDr. Petr Polcar
		A. Beránková
1941	Gazdina roba	A. Beránková

Takový je výčet her sehraných jednotou Sokol, zaznamenaných p. Miloslavem Neubauerem.

Cikánština pomsta (1917)

Maryša (1917) – A. Vrbacká, Mil. Neubauer

Její pastorkyňa (1924)

Vojnarka (1925)

Maryša (1924)

Divadelní hry měly samozřejmě i své nedostatky. Kritici, tj. „vzdělavatelé“, byli mnohdy nemilosrdní. Pan Richard Skoták, sokolský činitel, ředitel Obecné školy v Bosonohách, významná místní autorita, byl přísný, nekompromisní, avšak vzdělaný, sečtělý a vážený. Povšimneme si jeho kritiky na hru „Pepi mluv pravdu“ v r. 1925:

» Hra bezobsažná, podávající příliš opotřebovaný (divadelně) problém nad to ještě způsobem neobratným. Není tu onoho živého spádu dějového jak v jiných hrách-mnohá místa nedovedou pozornosti divákovy zaujmouti, čehož je zvláště při veselohře potřebí. Veselohra nás musí rozveseliti vtipně sestavenými zápletkami, jejichž rozuzlení musí humoristicky působiti. Autor v této hře se o to

příliš nepokouší a za to v náhradu nás „oblažuje“ svými banálními vtipy. Mnozí z našich herců se snažili nás svou přesvědčivou hrou rozveseliti. Povedlo se to nejlépe br. Kubingerovi. Poctivě svoji roli ovládla sl. Čoupková Růžena. Nedovedla však zcela vystihnouti povahu světem zkušené a rafinované kabaretní či varietní umělkyně, třebaže měla upřímnou snahu. Ostatní se snažili dáti svým rolím to nejlepší, což se jim také většinou dařilo. Mohou míti radostné vědomí, že přivedli k částečnému úspěchu dílo, které snad při jiném obsazení a slabším provedení by propadlo.

Jest však škoda, aby bratři a sestry ochotníci věnovali příště svoji obětavou práci podobným, nicméně divadelním plagiátům. «

Rajsko utrpení (1931)

Rajsko utrpení (1931).
Vilém Neubauer v roli bělogvardějce. Později svůj um a herecké zkušenosti uplatnil při vkusných smutečních relacích obecního rozhlasu v 50-tých letech

Kritika, jak vidíte, nesmírně tvrdá, ale nikdo ji nebral osobně. Naopak. Divadelníci říkali: musíme se zlepšit. A v dalších hrách se o to významně snažili, jak vlastní hrou, tak výběrem.

O zábavné dramatické okamžiky ve vlastních představeních nebývala nikdy nouze. V krátké vzpomínce na hru „Vilouškův svatební den“, hrané v roce 1927, Miloslav Neubauer píše:

» Br. Dedrle v roli komisaře přivedl br. Slávy do zoufalé situace, když nestál u dveří komisařství, kterými měl br. Sláva v roli Villiho prchnouti. Br. Sláva se vymstil na čepici strážmistra br. Dedrleho. Narazil mu ji až po uši, aniž by mu vytýkal, že nebyl připraven na svém místě u dveří a milému komisaři na scéně dalo hodně práce než čepici dostal z hlavy. «

Vážnost, s jakou se přistupovalo k výběru her, byla veliká. Kromě veseloher a kabaretů se hrála i dramata s vlasteneckým zaměřením. Za zmínku stojí dobový záznam Miloslava Neubauera z roku 1935 o hře „Legionář Lanc“:

» Divadlo toto bylo úmyslně nacvičeno, aby se znovu připomnělo, že naše svoboda rodila se z velkých obětí národa, z mozolů a krve. Má jím být připomněno, že dík patří prezidentu Osvoboditeli T. G. Masarykovi a neznámým hrdinům, drobným lidem, vlast opravdu milujícím – Legionářům. «

Za všechny herce obce sokolské je třeba jmenovat alespoň některá jména divadelních ochotníků: Miloslav Neubauer, Alois Kubinger, Tomáš Dočekal, František Kroupa, Jindřich Čoupek, Jan Krásenský, Anastazie Neubauerová, Bohumil Neubauer, Božena Hochmanová, Anna Dřímlová, Vilém Kříž, Jan Hochman, Vilém Neubauer, Cecílie Vališová, Karel Neubauer, Marie Stýblová, František Dedrle, Josef Juřena, Vojtěška Neubauerová, František Pařízek, Jan Buček, František Hrazdíra, Karel Pavlata, František Rajdl, A. Beránková, Petr Polcar, Ladislav Pavlát, Alois Šuba, Jan Vališ.

Jejich životní osudy se bohužel většinou uzavřely. Byli to však lidé, kteří pro Bosonohy odvedli velký kus kulturní práce.

Ani jednota Orel v divadelní ochotnické činnosti nezůstávala za Sokolem pozadu. Dobové záznamy dokumentují, že Orel byl rovnocenným soupeřem a o dramatickou činnost se zasloužil rovnou měrou jako Sokol. Je zajímavé přechíst si dobový záznam p. Rudolfa Kuby:

Snímek z 11. července 1928, kdy prezident T. G. Masaryk projíždí Bosonohami a zapisuje se do pamětní knihy.

» Již od samého počátku jednoty Orelské poutalo jeviště a hlediště mnohé naše mladé i starší bratry a sestry, aby bosonožská veřejnost a okolí se mohla scházeti a kulturně vyžívat. Lákalo je nadšení a obětavost ochotníků, kteří svým výkonem uspokojovali obecnost. V začátcích se o divadlo starali br. Zdeněk Svoboda a František Vizina. Tehdy nebylo jeviště, ale hrálo se i za takových podmínek, kdy bratři a sestry sami tvořili scény. Později bylo zakoupeno jeviště, a to už mohlo dáti hodně lepší výběr divadel, a tím i lepší zážitek. Po 1. světové válce se ujímá vedení divadla pan Jakub Žižkovský, který byl cele oddán divadlu.

Byly to hry se zpěvy, činohry a operety. Také p. Metoděj Škvařil, „vzdělavatel“, se pustil do divadelní scény a nacvičil „Pasačka z Lurd“ – hru o zjevení p. Marie v Lurdech. Po brzké smrti p. Škvařila ujímají se divadla bratři Stanislav a František Gabrielovi velice obětavě pro ochotnickou scénu. Později se br. František stal řádo-
vým knězem. Pod jeho vedením se hrály hry ze života. Po jeho odchodu pro divadlo zmíněný br. Stanislav Gabriel pokračoval jak v činohrách, tak i ve veselohrách. Po odchodu br. Stanislava Gabriela, který byl postaven do čela spolku Katolického domu a Orlovny, byl ku práci divadelní pozván pan Bohumil Rybníček, který na naší scéně uváděl líbivé operety. Po dvouleté práci musel opustit divadlo pro svou neústupnou povahu, neboť se nechtěl podřídit rozhodnutí rady jednoty.

Činnost přejímá br. Rudolf Kuba, který pokračuje ve výběru operet a sice už náročnějších. V letech okupace hraje už vyspělý soubor divadelní, doprovázený hudbou p. Eduarda Ostřížka a doplněn baletní skupinou Boženy Pavlátové. Přeplněný sál byl odměnou jak ochotníkům, tak i režisérovi. Po rozpuštění Čsl. Orla okupanty hrají ochotníci za spolek Beseda pod vedením Karla Kuby a potom Jana Bartla. Oba dávají možnost shlédnout další operety, které jsou hrány až do konce okupace.

Po 2. světové válce se ujímá divadla opět br. Rudolf Kuba, už se zmenšeným počtem ochotníků, neboť mnozí svůj stav svobodný změnili a založili rodinu. Hrají se dále hry se zpěvy až do r. 1948, kdy opět Čsl. Orel končí svou činnost zásahem vlády. Na ochotnické scéně byly dávány na našem jevišti velmi krásné pohádky, historické hry a příběhy pohádkové v dramatické úpravě br. Rudolfa Kuby, který obětavě tyto hry a pohádky s mládeží nacvičoval. Z této mládeže se vychovali budoucí herci, kteří pak doplnili ochotnickou scénu. O zvelebení ochotnické scény se zasloužili tito bratři a pánové:

Br. Zdeněk Svoboda st., br. František Vizina, br. Jakub Žižkovský st., p. Metoděj Škvařil, br. František Gabriel, br. Stanislav Gabriel, p. Bohumil Rybníček, br. Rudolf Kuba, br. Karel Kuba, br. Jan Bartl.

Maskování herců obstarával pan Oldřich Štuka a pan Ladislav Kukla, oba povoláním holiči. Později líčení herců převzal pan Stanislav Lenhart, který se této práci věnoval s ochotou a láskou. Dalším věrným pracovníkem divadla byl br. Josef Kristek, který zručným ovládáním světél dodával hrám patřičný efekt. Z jevištních pracovníků to byli br. Jan Bartl, Jaroslav Černý, Jaroslav Hedija, Josef Kuba, Karel Vávra, Jaroslav Pavlát a František Ondráček. Nepostradatelný byl propagátor br. Karel Svoboda, který přípravou pozvánek a reklamou zajišťoval úspěch každého podniku.

Br. Josef Kuba byl tvůrcem scén, a svou malířskou činností připravoval kulisy, kterých bylo nevyhnutelně třeba. Tito neviditelní pracovníci konali vše s láskou, za což jim patří dík a uznání. Zmínka patří zaslouženě také panu Jaroslavu Jelínkovi, t. č. varhaníkovi v Troubsku. Za jeho řízení a doprovodu hudby p. Eduarda Ostřížka dosahovaly operety nejvyšší ochotnické úrovně. Pan Jelínek rád vážil cestu z Troubska, aby mezi nás přišel a vykonával velký kus kulturní práce. Po odchodu p. Jelínka

s námi spolupracoval p. Tichý, učitel ze Starého Lískovce.

Z domácích ochotníků vynikali: Karel Doležel, Karel Kuba, František Továrek, Jan Čoupek, Josef Žižkovský, Rudolf Kuba, František Gabriel, dr. Josef Kubík, Karel Krásenský, František Vizina a dále sestry Alžběta Bártová, Kristina Kubová, Marie Vizinová, Žofie Konečná, Hermína Nesvadbová, Ludmila Lenhartová, Božena Fialová, Anna Kubová, Marie Gabrielová, Božena Černá, a Hedvika Leinbergerová.

Z hostujících: Jakub Žižkovský st., Ladislav Pavlát, Jindřich Dvořák, a Ludmila Adamcová z Troubska. K divadelnímu souboru patřila také baletní skupina pod vedením s. Boženy Pavlátové. «

Tolik tedy ze záznamu pana Rudolfa Kuby. Barvitě a obsáhlé vylíčení divadelního souboru jednoty Orel. Co dodat? Všichni jmenovaní se významnou měrou zasloužili o rozvoj kultury v Bosonohách.

Zde je ještě třeba uvést jednotlivé hry sehrané ochotnickým souborem jednoty Orel. Nebylo jich málo. Záznamy bohužel nejsou uvedeny pod jednotlivými léty. Tak tedy hry, sehrané od roku 1909 do roku 1948:

Název hry	Jméno režiséra	Název hry	Jméno režiséra
Z Českých mlýnů	neuveveno	Pomněnky	František Gabriel
Dědečkovy housle	neuveveno	Trestanci na Špilberku	František Gabriel
Převozníkův syn	neuveveno	Devět křížů v lese	František Gabriel
Stržený kříž	neuveveno	Mlynář a jeho dítě	František Gabriel
Kříž u potoka	neuveveno	Svatý Václav	František Gabriel
Mé štěstí má zlaté vlasy	neuveveno	Mistr Bedrník a jeho chasa	František Gabriel
Láska její výsosti	neuveveno	Muzikanti z české vesnice	Bohumil Rybníček
Děti manéže	neuveveno	Veselá vojna	Bohumil Rybníček
Ostrov milování	neuveveno	Perly panny Serafinky	Bohumil Rybníček
Z chaloupky pod horami	neuveveno	Písnička srdce	Bohumil Rybníček
Ta naše písnička česká	neuveveno	Tam na horách	Bohumil Rybníček
Pasačka z Lurd	p. Metoděj Škvařil	Z českých mlýnů	Bohumil Rybníček
Vyškovský žid	František Vizina	Milion sem, milion tam	Jan Bartl
Nepromluvíš křivého svědectví	František Vizina	Na tý louce zelený	Rudolf Kuba
Kristus vítězí	František Vizina	Lešetínský kovář	Rudolf Kuba
Řím v plamenech	František Vizina	Lucifer aneb zázračný elixír	Rudolf Kuba
Jak našel Jakub metlu na zlou Teklu	František Vizina	Divoká Mařka	Rudolf Kuba
Potkalo je štěstí	František Vizina	Slečna Máří veze ženicha na trakaři	Rudolf Kuba
Lumpacivagabundus	František Vizina	Děvče z přístavu	Rudolf Kuba

Pohádek v dramaturgii místní učitelky paní Aloisie Lesákové a v režii pana Rudolfa Kuby bylo sehráno celkem sedm:

Svatoň a Milena
Zlatý pták
Zlatá nit
Krakonoš
Kašpárek a Šmidra
Vězeň na Křivoklátě
Zvony štedrovečerní

Obyčejně jednou za rok se konala tzv. „Akademie“. Konala se v Orlovně a jednalo se o jakýsi souhrn kulturních akcí za uplynulou sezónu.

Děvče z přístavu

Láska její výsosti

Láska její výsosti

Akademie

OBDOBÍ DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY A NÁSLEDNÁ LÉTA DO ROKU 1948

Toto období, ač pro mnohé nedávné, není dostatečně písemně doloženo a svědčí o zcela jiných starostech lidí té doby. Válečné období plné úzkostí, a poté po roce 1945, kdy se formovala politická scéna, se na ochotnické divadlo v Bosonohách nezapomnělo. Několik představení sehrál Sokol i Orel. Působily zde staré i nové tváře. Mezi nové tváře patřil i Antonín Špaček. Po rozdělení Československé republiky se v roce 1939 přistěhoval ze Slovenska se svou rodinou a začal zde působit pro divadelní scénu.

Snímek ze hry „Pán hor“. Uskutečnila se v sále u Čoupků, v roce 1946.

Do divadelní činnosti se zapojil jako herec i jako režisér. Pracoval s dětmi i dorostem, ale později se zapojil i do činnosti nové nastupující generace ochotníků šedesátých let.

Po válce se pořádaly maškarní bály, silvestrovské večírky, z města dojížděly různé kabaretní skupiny, a radost z nabyté svobody byla nepopsatelná. Ve válečných letech byla činnost Orla zastavena, avšak Orlovna byla převedena pod správu spolku „Beseda“. Zde se odehrála řada divadelních představení a dalších kulturních akcí. Řada dalších se konala v sále u Čoupků. V těchto letech se již projevují snahy o zformování pravidelného pořádání divadelních ochotnických představení, kino se pravidelně hraje v hostinci u Brücknerů.

IV.

DRUHÁ POLOVINA 20. STOLETÍ

V zájmu historické objektivity je nutno se ještě zmínit o další kulturní aktivitě mládeže v Bosonohách v padesátých letech.

Kolem organizačně nadaného Aloise Skřivánka se utvořila skupina mladých lidí a založila soubor „Mír“. Toto pěvecké sdružení mělo dobrou úroveň a zúčastnilo se úspěšně řady soutěží.

Pamětníci si jistě vzpomenou na krásná mladá léta svého života, která se vybavují bez ohledu na společenské klima té doby.

Ale zpět k divadlu. V padesátých letech se již projevují snahy o zformování divadla, které by navázalo na předválečné divadelní aktivity Sokola a Orla – potažmo spolku „Beseda“. V roce 1951 byla Orlovna na základě rozhodnutí mocenských a politických složek převedena do správy T. J. Sokola. Tato organizace se však musela již přizpůsobit politickému klimatu té doby. Spolek „Beseda“ byl rozpuštěn. Orlovna se od té doby stala jediným stánkem pro pořádání divadelních her. Divadelní aktéři bez rozdílu bývalé orientace k jednotám se spojili ve snaze dělat dobré divadlo.

V roce 1952 zakládá dětský soubor již zmíněný Antonín Špaček a Jaroslava Špačková. Děti jsou ve stáří od 8 do 10 let. Hrají se pouze pohádkové hry. Jsou to „Čarovné květiny“ a „Sůl nad zlato“. V roce 1955 vzniká mládežnický soubor, který pod vedením Emilie Kalodové hraje „Selskou lásku“. Posléze se oba soubory spojují a hry se dále uskutečňují pod T. J. Sokol.

Antonín Špaček nacvičuje v roce 1955 klasickou hru od Juliuse Zeyera „**Radúz a Mahulena**“. Hlavní protagonisté jsou Zdena Doležalová, Marie Dočekalová, Marie Odehnalová, Vladimír Böhm a Václav Pavlát.

Nemohu nepřipomenout divadelní představení troubských kolegů, kteří **na jaře roku 1956** nacvičili operetu „**Mamzelle Nitouche**“. Za režie Jiřího Pelce sehráli nádherné představení za bohaté účasti diváků i z okolních obcí. V této hře hostovali i bosonožští herci Bohuš Vlach a Karel Cikrle. Hra udělala na diváky velký dojem a byla pohostinsky téhož roku na podzim hrána i v Bosonohách. Mnoho mladých lidí si broukalo melodie ze hry ještě dlouho poté.

Dále se v roce 1957 pod režii Jar. Špačkové hraje „**Vesnín hřích**“. Herci: Jaroslav Čoupek, František Pařízek ml., J. Křížová, J. Špačková, V. Měcháčková, M. Kroupová. Tehdy ještě dětské představitelé se později budou významně podílet na dalších hrách.

Soubor „Mír“ Bosonohy. Zprava šestý stojící ve spodní řadě je dnešní spisovatel Petr Skarland.

Ještě jeden snímek souboru „Mír“.

V roce 1957 se hraje „**Princezna Pampeliška**“ pod režii Emilie Kalodové.

V témže roce je pro diváky připravena hra nazvaná „**Veselohra**“. Malý kroužek mladých ochotníků se tentokrát sešel okolo paní Emilie Kalodové, aby ztvárnil pokryteckou a směšnou společnost z doby začátků první republiky. V jednotlivých rolích vystoupili Zdeněk Neubauer, Zdena Doležalová, Emilie Kalodová, Marie Dočekalová, Jaroslav Buček, Marta Hrazdírová, Miroslav Kazda a Antonín Pálka. Hra byla uvedena na podzim a hned nato odchází většina mužských představitelů na základní vojenskou službu.

V roce 1958 se hraje „**Pan Johanes**“ v režii Antonína Špačka a Jar. Špačkové. Vystupují v něm František Pařízek ml., Jan Švestka, Anna Brücknerová, Jan Studený, Vlasta Měcháčková, Marie Kabeláčová, Míla Kroupová a V. Müllerová. Ještě

v tomto roce se za režie Jana Bučka uskuteční představení „**Jedenácté přikázání**“, kde hrají Vladimír Böhm, Zdena Doležalová, Marie Dočekalová, Marie Odehnalová, Václav Pavlát, C. Homolová a Stanislav Lenhart.

V roce 1959 se hraje pod vedením A. Špačka a J. Špačkové „**Noc na Karlštejně**“. Herci: Jaroslav Čoupek, František Pařízek ml., Marie Kabeláčová, Josef Žižkovský, J. Kroupa.

Dále se hraje za režie E. Kalodové „**Muziky, muziky**“ a „**Její pastorkyňa**“.

Muziky, muziky (1959)

Lucerna (1960)

Lesní panna aneb cesta do Ameriky (1960)

V roce 1960 za režie A. Špačka byla uvedena „**Lucerna**“. Tato velmi známá hra Aloise Jiráska se hrála v rámci oslav 15. výročí osvobození. Byla to předposlední klasická hra uvedená na ochotnické scéně v Bosonohách, kde řada starších herců byla doplněna začínajícími herci a herci střední generace. Mezi ty starší patřili: Jaroslav Beránek, Ž. Vodičková, Antonín Špaček, František Pařízek st., František Dobšík, Josef Žižkovský a M. Dobšíková. Střední generaci zastupovali Karel Neubauer a Jan Černohorský a konečně nejmladší, Marie Kabeláčová, František Pařízek ml., Vladimír Böhm, Anna Brücknerová, Karel Plesník, Václav Pavlát, Milada Kroupová, Jan Švestka, Jaroslav Čoupek a Miroslav Kazda.

Scénu navrhl Václav Pavlát, tance nastudovali L. Šuba a J. Vávrová (roz. Špačková). Maskování obstaral Stanislav Lenhart, osvětlení se zhostil Jar. Del Favero a nápoředu měla na starosti L. Pařízková. Za zmínku stojí tehdejší ceny vstupenek: 1. místo 5 Kčs, 2. místo 4 Kčs, k stání 3 Kčs.

V témže roce po organizačních peripetiích nastudoval ještě A. Špaček „**Lesní panna aneb cesta do Ameriky**“.

Rok 1961. Zde se již výrazně projevuje vliv mladších herců a jejich touha po moderním pojetí divadla jak po dramaturgické stránce, tak i po hudebním pojetí. Na scénu přichází „**Těžká Barbora**“.

Hudební komedie V+W. Hra byla původně napsána na těžké poměry v naší republice před druhou světovou válkou. Pro námět si zašli do starého Holandska. Těžká Barbora je dělo, které hraje rozhodující roli v konfliktu občanů eidamských a überlandských. Děj plný zmatků končí optimisticky. Eidamští nabíjí dělo sýry a zaženou überlandské zpět na jejich území. Humor kryje už velmi vážnou situaci: chystané přepadení naší země cizinci za pomoci nebezpečných zrádců. Skvělá hudební čísla Jaroslava Ježka jako „Konšelská“, líčící předáckého vyžírku, nebo „David a Goliáš“, kde malý David zabije obra Goliáše, protože měl odvahu k sebeobraně. Tedy hra aktuální před druhou světovou válkou, avšak uměleckým ztvárněním nadčasová. Hrála se často i po válce v divadlech a objevila se i mnohem později v televizi. I hudba Jaroslava Ježka se ukazuje jako nadčasová. Přestože její autor se narodil v roce 1906, jeho skladby se s úspěchem hrají dodnes. Jeho hudební invence byla neuvěřitelná.

Mladý soubor, pln nadšení pro hru, si zvolil režisérem Antonína Špačka, který ve válečném období a i po něm tvořil s dětmi a pro děti. Nevděčnou úlohu režiséra tak náročné hry přijal, a byla to bohužel jeho poslední režie, ale zato skvělá! Byl zaníceným ochotníkem a pro ochotnické divadlo nesmírně obětavý.

V průběhu nacvičování tohoto divadelního kusu se nechal dokonce slyšet, že „takové představení Bosonohy ještě neviděly“. A měl skoro pravdu. Byla to první moderní inscenace po všech klasických představeních na bosonožské ochotnické scéně. Hra se nacvičovala několik měsíců a herci si svoje texty i pohyb na jevišti bezvadně osvojili, navzdory tomu, že přestavba jeviště byla náročná (19 obrazů). Hra byla několikrát reprízována, hlediště vždy plné a soubor se s ní dvakrát představil i na okresním festivalu divadelních souborů v Rosicích 9. května téhož roku a v létě i v obci Medlov.

Za zmínku stojí groteskní situace při premiéře, kdy dvě ústřední postavy, žoldnéři v podání Václava Pavláta a Karla Del Favery mají přivázat k pařezu jednu z postav děje, ale ve zmatku přestavby je pařez téměř u kulisy. Karel Del Favero bleskurychle uprostřed děje zachraňuje situaci tím, že si na pařez sedne a začne s ním hopsat od kulisy a diví se: „Hele, ten pařez poskakuje“. Situace je zachráněna a diváci se smějí a berou to na milost.

Náročnou scénu zařídil Fr. Dobšík st. se svým týmem. Nacvičení pěveckých partů a posléze i dirigování orchestru se ujal Vl. Böhm. Osvětlení scény zajišťoval a obsluhoval Karel Gabriel st.

Role byly hercům jako ušity na míru. Kromě žoldnéřů V. Pavláta a K. Del Favery, jako titulních postav starajících se o legraci, hráli: Jaroslav Čoupek, Marie Dočekalová, Josef Žižkovský, Milada Kroupová, Karel Plesník, František

Těžká Barbora (1961).
Zdena Doležalová a Karel Plesník

Těžká Barbora (1961). Zleva: Karel Del Favero, Luboš Čoupek, Alois Hlinecký, Jan Studený, Václav Pavlát

Pařízek ml., Zdena Doležalová, Jan Švestka, Miroslav Kazda, Marie Odehnalová, František Kroupa, Jan Studený, Alois Hlinecký, Luboš Čoupek.

Ve stejném roce ještě St. Lenhart nastudoval hru „Šestka z mravů“ rumunských autorů V. Stoenesca a O. Sava. Byla to komedie ze studentského prostředí z let 1944–1945, tedy z doby, ve které se rozhodovalo, kterou cestou Rumunsko půjde. Jak už to mezi studenty bývá, šlo o řadu komických situací. Z herců je možno uvést Jar. Čoupka, Václava Pavláta, Aloise Hlineckého, Tomáše Kiliána.

V roce 1962 se hraje zpěvohra „**Nebe na zemi**“, hra autorů V+W na antický námět. Jednalo se původně o staroanglickou hru „Španělský kněz“, kde bůh Jupiter se vtělí do podoby mladého muže, aby byl nablízku ženy, o kterou má zájem. Octne se však ve společnosti boháčů, jejichž surové bohatství hra pranýřuje. Výsledné poznání: nebe je na zemi a záleží na nás, zda je dovedeme objevit a vytvořit. Hra byla velice líbivá, hudba Jar. Ježka působivá a v roli Amaranty se zaskvěla Milada Kroupová, v rolích dvou hlavních protagonistů Horácia a Scipia předvedli

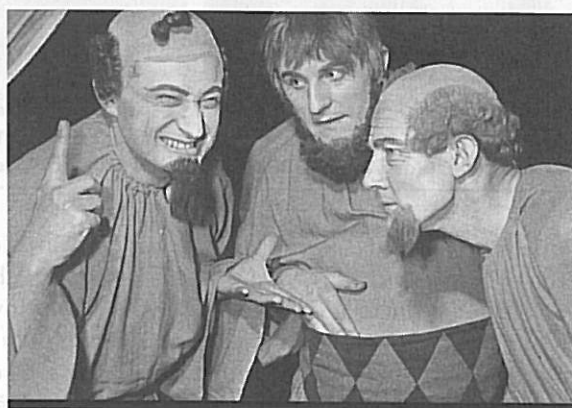
Nebe na zemi (1962)

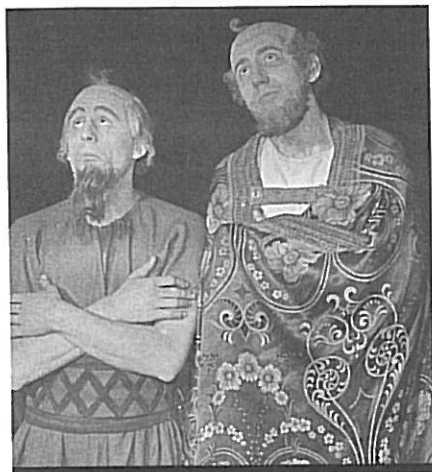
Nebe na zemi (1962)

svůj talent a humor Václav Pavlát a Karel Del Favero. Skvělý byl i notář Bartolo v podání Jaroslava Čoupeka. Do hry dobře zapadla i baletní vložka v choreografii Lubomíra Šuby (t.č. člena Státního divadla v Brně) na skladbu Jaroslava Ježka „Metamorfózy“. Dobře zatančily sl. Beránková, Nekvapilová, Kolesová a představitel Jupitera Karel Plesník. Ve hře byla poprvé použita revuální opona za účelem odstranění přestávek v jednotlivých dějstvích.

Hudbu a její nastudování měl na starosti Zdeněk Neubauer. Režii měl Stanislav Lenhart, dramaturgii Miroslav Kazda, scénu vytvořil Václav Pavlát, napovídala pí. Pařížková,

Nebe na zemi (1962). Zleva: Jaroslav Čoupek, Miroslav Kazda, Josef Žižkovský

Nebe na zemi (1962).
Zleva: Václav Pavlát, Karel Del Favero

inspicientem byl Antonín Posádka a výpravu zajišťoval Antonín Špaček.

Z ostatních herců je třeba jmenovat Marii Dočekalovou, Marii Odehnalovou, Zdenu Doležalovou, Aloise Hlineckého, Františka Pařízka ml., Josefa Žižkovského a Miroslava Kazdu.

Výsledkem bylo velmi zdařilé představení. Po jeho skončení se uskutečnil první popremierový večírek. Byl první v tradici ostatních následujících her. Jeho účelem bylo uvolnění z duševního napětí. Probíraly se i chyby a nedostatky.

Ve stejném roce se ještě hraje činohra „**Pan radní si neví rady**“ od autora R. Knesla. Režie se tentokrát ujal Jaroslav Čoupek. Podrobnější záznamy se bohužel nedochovaly.

V roce 1963 se hraje „**Sto dukátů za Juana**“. Jde o komedii s písničkami. Napsal ji VI. Dvořák na motivy Miguela Cervantese a hudbu složil Zdeněk Petr. Děj se odehrává ve španělském městečku v 17. století. Do městečka přichází uprchlík Juan, žvanil Roldan a vysloužilý voják Pankrác. Všichni, včetně místního kostelníka, se točí kolem Kristýnky, služebné pana starosty. Dobře napsané dialogy a mistrné vykreslení charakterových vlastností postav řadí hru k těm úspěšnějším. Děj končí happyendem. Kristýnka s Juanem spolu odchází z městečka. Ve hře často zaznívá ústřední píseň „Kristýnka“, která se ve své době stala evergreenem.

Roli Juana ztvárnil zkušený Karel Cikrle. Kristýnku si zahrála subtilní Jarka Beránková a vojáka Pankráce se mistrně zhostil Václav Pavlát. Dále hráli Zdena Doležalová, Josef Žižkovský, František Pařízek, Alois Hlinecký a Marie Šrutková. Miroslav Kazda si odbyl režijní debut.

V témže roce se ještě nacvičí zpěvohra „**Drak je drak**“ autorů V. Pantůčka a M. Skály, která se toho času hrála ve „Večerním Brně“. Děj je prostý. Odehrává

Nebe na zemi (1962). Zleva: Alois Hlinecký,
Míla Kroupová, Karel Plesník

se v Žužlicích bez udání času. Před branami města se usídí drak, který požaduje nejkrásnější pannu, ale i jinak působí značné škody. Na zneškodnění draka je vypsán konkurz, jehož vítězem se stane lazebník Bivoj. Hra je vtipně napsána a místy připomíná vnucování ideologií a směšný postup úředníků při řešení překérných situací. Hra byla opatřena dobrou hudbou, jejíž interpretací byla pověřena

skupina „Akord“, kterou řídil M. Vašulín z Troubska. Režii měl Josef Žižkovský a rolí se ujali: Vlastimil Hřebíček, Jan a Jaroslav Švestkovi, Miroslav Kazda, Jaroslav Čoupek, Marie Dočekalová, Anna Kiliánová, Václav Pavlát, Rudolf Smečka, Alois Hlinecký, L. Svobodová, M. Gabrielová a M. Kolesová. Hra byla posléze uvedena i ve Viničných Šumicích.

Drak je drak (1963). Snímek pořízen před vystoupením ve Viničných Šumicích

V roce 1964 se ochotnický soubor rozhodl pro hru „Teta z Bruselu“. Napsal ji Jan Werich na motivy her Nestroje a her napsaných pro „Osvobozené divadlo“. Vzdáleně též dějově připomíná slavný americký muzikál „Hollo Doly“. Dějová zápleтка je jednoduchá: velkokupec Hlava se ze Zbraslavi vydává do Prahy. Bez jeho vědomí se tam vydávají i Lampa a Knot, jeho příruční. Hra je plná gagů, převleků a zvratů, s dialogy, které diváka udržují v napětí. Hlava nepřeje lásku své neteři a schovance Marii, a myslí si na vdovu Adamovou. Do hry však vstupuje „teta“, pohledná, veselá, moudrá a optimistická vdova, kterou okolnosti a vlastní chytrost

Teta z Bruselu (1964)

Teta z Bruselu (1964)

donutily, aby mohla o sobě na chvilku tvrdit, že je „teta z Bruselu“. Hra je divácky úspěšná a lehká. Nikdo se v ní neobětuje pro druhého, nikdo nemá velkou pravdu, nikdo nikoho nezničí. Končí neuvěřitelným happyendem pro čtyři dvojice.

Děj doplnila reprodukováná hudba sestavená z orchestrálních skladeb Jar. Ježka s doplněním klavíru.

Teta z Bruselu (1964)

podobě. Jeho tvůrce mu v mozku vymodeloval jen několik nejn nutnějších závitů, ve kterých se zachytilo jen pár lidských vlastností jako láska, hněv a záliba v alkoholu. Prach a Popel jsou dvě postavy prolínající se dějem jako dva klauni nezavazující se k žádnému charakteru, ale neustále pronášející svá moudra. Hra má plno komických výstupů a Jar. Ježek pro ni napsal „Pochod stoprocentních mužů“ a „Nikdo nic nikdy nemá“. Hra byla též upravena a zfilmována pod názvem „Císařův pekař a pekařův císař“.

Režie byla tentokrát svěřena Vlastimilu Hřebíčkovi, Rudolfa II. si zahrál Miroslav Kazda. Alchymistický sbor včetně sloužících vytvořili Václav Pavlát, Josef Žižkovský, Jaroslav Švestka a další. Jarka Beránková hrála Sirael a Antonín Doležal Golema. Dvojici klaunů tentokrát úspěšně vytvořili Alois Hlinecký a Jiří Vařílek. Náznakovou scénu navrhl Václav Pavlát.

Režii měli tentokrát Alois Hlinecký a Zdena Doležalová. Hlavu si z chutí zahrál zkušený Karel Neubauer, tetu Marie Odehnalová, Lampu a Knota Jiří Vařílek a Václav Pavlát. Ostatní herci: Zdena Doležalová, Milada Kroupová, Jarka Beránková, Karel Plesník, František Pařízek, Milan Odehnal, pí. Svobodová, Zdeněk Neubauer a Miroslav Kazda. Maskování se obětavě zhostil Stanislav Lenhart.

Ve stejném roce se hrál známý „Golem“. V repertoáru souboru byly pro humor hry V+W velmi oblíbeny.

Děj se odehrává za dob císaře Rudolfa II., známého svou posedlostí k alchymii a všemu nadpřirozenému. Jeho očima pozoruje publikum intriky i hříšné radovánky alchymistické Prahy. Tento mecenáš je současně moudrým šaškem i bláznivým básníkem. Sirael, umělá žena, chladná bytost, duchem nepřítomná, je trochu nezkušenou, byť příjemnou dívkou.

Na ni navazuje i Golem, v poněkud zlidštěném

Golem (1964)

V roce 1965 soubor hraje „**Hrátky s čertem**“. Kdo by neznal tuto krásnou pohádku od Jana Drdy, která byla i zfilmována. Pohádkový děj je posazen do zámku, starého hvozdu a pekla. Vykresluje charakterové vlastnosti lidí, které jakoby mnohým současníkům byly šity na tělo.

Starý vysloužilý Martin Kabát hraje ve starém mlýně s čerty mariáš, ale omylem prohraje i duše princezny Dišperandy a její vdavekchtivé služebné Káči. Do hry vstupuje loupežník Sarka Farka, svou povahou líný, a poustevník Školastykus, licoměrný Boží sluha, který by rád kázal vodu a pil víno a dále čerti všech kategorií. Posléze jsou loupežník i poustevník s pomocí Boží odsouzeni na práci ve mlýně a Martin si bere Káču.

V dobře napsané hře pod režii Mir. Kazdy dominovali: Alois Hlinecký, Jan Švestka, Rudolf Smečka, Marta Gabrielová a Anna Kiliánová. Dále hráli; Vlastimil Hřebíček, Jaroslav Čoupek, Rudolf Böhm, Josef Žižkovský, Jiří Kříž, Václav Pavlát, Miroslava Dočekalová a Jindřich Čoupek.

Hrátky s čertem (1965).
Alois Hlinecký v roli Martina Kabáta

V roce 1966 se hraje v režii Emilie Kalodové „**Blázinec v prvním poschodí**“. Bylo to její poslední divadelní působení v Bosonohách. Celá hra je postavena na zdařilém dialogu. Děj se odehrává kolem roku 1900. Jednoduchá scéna, pět herců. Komédie a na závěr drama. Panička mladého začínajícího doktora chce vést rozmařilý život. Najme sluhu, flirtuje s ním, ale její manžel to zjistí a rozchod končí otazníkem. Hru napsali F. F. Šamberk, K. Šašek a W. Sent. V jednotlivých rolích vystoupili: Alois Hlinecký, Milada Kratochvílová, Miroslava Dočekalová, Jiří Kříž, a Jindřich Čoupek.

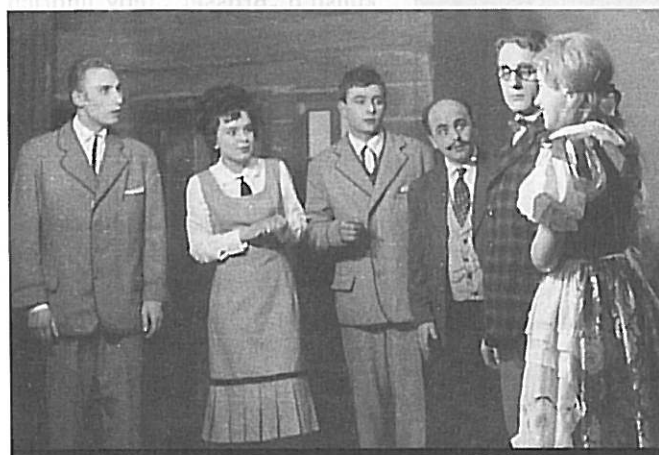

Blázinec v prvním poschodí (1966).
Zleva: Alois Hlinecký, Milada Kroupová,
Emilie Kalodová, Jindřich Čoupek.
V popředí: Miroslava Dočekalová, Jiří Kříž

Rok 1967. Předzvěst „**Pražského jara**“. Politická situace se mírně uvolňuje. Pořádají se soutěže o nejkrásnější „Miss“. Je nutno objektivně konstatovat, že výběr divadelních her dosud nebyl výrazně omezován z politického hlediska. T. J. Sokol si vždy s prosazením dané hry poradil.

Uskutečnila se opereta „**Maryna**“, kterou napsal R. Nížkovský, a hudbu složil V. A. Vipler. Děj se odehrává za první republiky na starém mlýně, kam za otcem Velímským přijíždí jeho synovec s kamarádem Jiřím.

Pavel je již ženatý, ale strýci mlynáři to tají, protože ten s ním má jiné plány. Za Pavlem přijede i jeho žena Věra. Aby Pavel situaci zachránil, vydává ji za ženu Jiřího. Ten si ale myslí na Marynu, neteř starého mlynáře. Na závěr se situace šťastně vyřeší – milostné dvojice jsou spolu.

Maryna (1967)

Hra je koncipována tak, že v ní není žádná záporná postava.

Hru začal nacvičovat p. František Doležal, ale pro nedisciplinovanost některých mladých herců svoje úsilí vzdal. Režijně pak hru dokončil Miroslav Kazda. Z herců je třeba jmenovat Josefa Žižkovského,

Václava Pavláta, Rudolfa Böhma, Rudolfa Smečky, Miladu Kratochvílovou, Aloise Hlineckého, Vlastimila Hřebíčka, Jiřího Kříže a Miroslavu Dočkalovou.

Ještě téhož roku se hraje „**Charleyova teta**“. Režii má Rudolf Smečka. Ztřeštěná komedie J. B. Thomase. Děj se odehrává v Oxfordu. Tři studenti se vyžívají v legraci. Všichni milují svá děvčata a jsou pro ně ochotni učinit vše. Jak to obvykle bývá, studentům se nedostává peněz. Ty má přinést „teta“ jednoho ze

Charleyova teta (1967).

Zleva: M. Kroupová, R. Smečka, H. Zemanová

Charleyova teta (1967). Zleva: R. Smečka, M. Dočkalová, M. Odehnalová, M. Kazda

studentů. Očekávají, že přijdou dívky, ale chybí „teta“. Vytvoří ji z jednoho svého kamaráda, který se za „tetu“ převleče. Po jistém zdráhání se role konečně ujme a předvádí neuvěřitelné kousky. Této role se ujmul sám režisér Rudolf Smečka, kterému jako by byla napsána přímo na tělo. Do děje vstupuje i otec jednoho ze studentů, který ve vidině získání snadného bohatství „tetu“ velmi obletuje. Leč pravá teta vstoupí konečně do děje. Komedie končí, jako obvykle, happyendem. Skutečně

ztřeštěná komedie plná komických scén, dramaticky dobře pojatá. Obecenstvo ji s vděkem přijalo a herci si jaksepatří „zařídili“. Řádili dokonce tak vehementně,

Charleyova teta (1967).
R. Smečka, M. Dočekalová

že v průběhu premiéry spadla kulisa a „Brasset“, tedy Jindřich Čoupek, kulisu přidržel a situaci zachránil slovy: „oni se nám tady tak milují, až bourají kulisy“. Měl nesmírný úspěch u publika, které to velkoryse přijalo.

Role vytvořili Václav Pavlát, Jindřich Čoupek, Alois Hlinecký, Milada Kratochvílová, Helena Zemanová, Miroslav Kazda, Vlastimil Hřebíček, Jan Černohorský, Marie Odehnalová a Miroslava Dočekalová. Scénu navrhl Václav Pavlát. Hra, přestože je od anglického autora, byla obecenstvem přijata velmi dobře. Často byl zaznamenán i potlesk na otevřené scéně.

Rok 1968. V tomto roce se hraje zpěvohra „Mé štěstí má zlaté vlasy“ od B. Polácha s hudbou J. Loukoty. Režii měl Eduard Dolníček. Ve hře vystupovali:

Jindřich Čoupek, Milada Kratochvílová, Václav Pavlát, Helena Zemanová, Rudolf Smečka, Vlastimil Hřebíček, Jan Chaloupka, Miroslava Dočekalová, Alois Hlinecký a další.

Mé štěstí má zlaté vlasy (1968).
Václav Pavlát

Mé štěstí má zlaté vlasy (1968).
Helena Zemanová

Dále ještě Eduard Dolníček nastudoval známou zpěvohru „Lumpacivagabundus“. Hru napsali Zd. Bittl a V. Hamšík na motivy J. N. Nestroje. Hudbu složil J. Fiala. Děj zobrazuje životní osudy tří tovaryšů. Truhlářského Klíčka, ševcovského Knejsa a krejčovského Jehličku ztvárnili Rudolf Smečka, Alois Hlinecký a Jindřich Čoupek. Byla to komická zpěvohra, kde si herci i obecenstvo přišli na své. V dalších rolích sekundovali: Vlastimil Hřebíček, Jaroslav Čoupek, Ladislav Schejbal, Miroslav Kazda, Miloš Dobšík, Karel Pazourek, Dagmar Divišová, Míla Cardová, Milada Kratochvílová, Miroslava Dočekalová a Zdena Janíčková.

Scénu vytvořili činovníci T. J. Sokola podle návrhu Václava Pavláta. V této pohnuté době, kdy nás okupovala vojska Varšavské smlouvy, to byl odvážný počín hrát hru, kde byla řada narážek na politické prostředí.

Rok 1969. V tomto roce se hrála opereta „**Tulák**“ od R. Piskáčka. Režii měl M. Kazda a ve hře vystupovali: Václav Pavlát, Karel Del Favero, Vlastimil Hřebíček, Vojtěch Cíkrle, Milada Kroupová, Alois Hlinecký, Jindřich Čoupek, Josef Žižkovský, Rudolf Smečka, Helena Zemanová, Miroslava Dočekalová a další.

Dále ještě Eduard Dolníček nastudoval „**Na ty louce zelený**“. Zpěvohra z dílny pánů Tobise, Mírovského a Rohana, opatřená dobrou hudbou Járy Beneše. Děj se odehrává v Chodsku někdy kolem roku 1920. Na statek Vojtěcha Skalického přijíždí jeho neteř Alena, majitelka velkého panství. Má neustálé rozepře s Jiřím – lesním inženýrem. Do tohoto prostředí přijíždí profesor Bulfínek, trochu obstarožní mladý muž, nenapravitelný vědec zoologie bez zkušeností se ženami. Do děje vstupuje i rázovitý hajný Štětivec, který rázně zavře Bulfínka do chlívku pro podezření z krádeže zlatého bažanta. Milostný propletenec spočívá v náklonnosti k dceři hajného Hanči a Aleny k Jiřímu. Vtipná je scéna plná nedorozumění, kde Bulfínek mluví o svém psu a Štětivec o Hanči. Posléze se scéna opakuje, ale tentokrát mluví Štětivec o jezevčíku a Bulfínek o dceři hajného. Zkrátka jeden o koze a druhý o voze. Po milostných peripetiích přichází happyend. Jiří, Alena, Bulfínek a Hančí nachází porozumění a chystají se svatby. Hra byla dobře zvládnuta, obecenstvo

Lumpacivagabundus (1968).

Zleva: R. Smečka, J. Čoupek, A. Hlinecký

Tulák (1969).

Třetí stojící zleva Vojtěch Cíkrle, dnes brněnský biskup

bylo spokojeno nejen s hrou, ale i s krásnými hudebními pasážemi, z nichž jsou určité známé „Venoušku, Venoušku“ a „Já bych chtěl mít tvé foto“.

Hlavní postavy byly obsazeny takto: Alois Hlinecký v roli Štětivce podal nejen herecky, ale i pěvecky skvělý výkon, stejně jako nezapomenutelný Václav Pavlát v roli

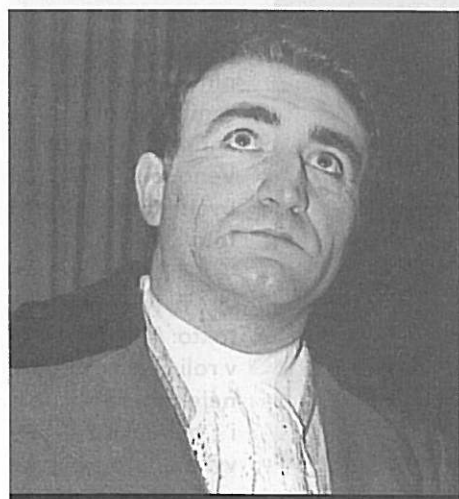

Na tý louce zelený (1969).
Zleva: M. Dočekalová, A. Hlinecký, D. Divišová

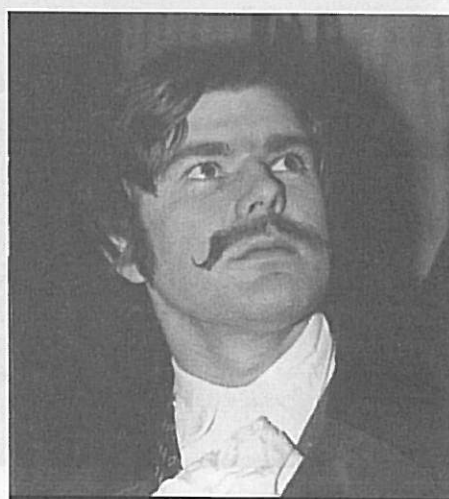
Bulfínka. Pozadu nezůstal ani Jindřich Čoupek v roli velko-
statkáře. Role Jiřího v podání
Rudolfa Smečky byla rovněž
velmi dobře zvládnuta a Ale-
na v podání Zdeny Janíčkové
byla herecky i pěvecky velmi
dobrá. Výsledkem bylo zdařilé
představení. V dalších rolích
dobře zahráli Lambert Prukner,
Miroslava Dočekalová, Dagmar
Divišová, Ladislav Schejbal,
Marie Machová, Miloš Dobšík,
M. Cardová a další.

Na tý louce zelený (1969)

Podskalák (1971). Jindřich Čoupek

Podskalák (1971). Miloš Dobšík

Rok 1970. Hraje se „**Podskalák**“. Jedná se o milostný příběh z břehů Vltavy v Praze, s písničkami K. Hašlera. Režii měl E. Dolníček. Herci: Rudolf Smečka, Milada Kratochvilová, Alois Hlinecký, Marie Machová, Jindřich Čoupek, Miloš Dobšík, Karel Putna, Jan Šustr, František Pazourek a další.

Rok 1971. „**Nebe na zemi**“. Tuto hru si ochotnický soubor přál zopakovat. Milostně podbarvená zpěvohra V+W se na repertoáru bosonožské scény objevila podruhé. (Poprvé v r. 1962). Osoby byly tentokrát přeobsazeny jinými herci, protože někteří herci z první inscenace už v Bosonohách nebydleli nebo se divadelní činnosti vzdali.

Amarantu si zahrála Dagmar Divišová, Junu Marie Šrutková, Jupitera Alois Hlinecký, Camilia Ladislav Schejbal, Catastrofu Libuše Pospíšková, doktora Bartola Jindřich Čoupek a ústřední postavy Scipia a Horacia ztělesnili Václav Pavlát s Rudolfem Smečkou. Dále pak hráli:

Nebe na zemi (1971)

Zleva: V. Pavlát, R. Smečka, A. Hlinecký

Nebe na zemi (1971)

Zleva: V. Pavlát, J. Čoupek, R. Smečka

Miloš Dobšík, Karel Pazourek a Jaroslav Švestka. Hudba byla použita reprodukováná v kombinaci s klavírem.

Za zmínku stojí scéna, kde Jupiter svádí Amarantu. Zde jsou kolegové ochotníci vždy ve střehu a rádi sledují ostýchavost hlavních aktérů milostné scény! Při nacvičování se pochopitelně soubor náramně bavil.

Názakovou scénu vytvořil jako obvykle zdatný výtvarník Václav Pavlát. Režii měl Miroslav Kazda.

Rok 1972. Hrají se dvě divadelní představení. Prvním je „**Madlenka z kovárny**“ v režii Aloise Hlineckého. Herecky byla obsazena takto: Václav Pavlát, Rudolf Smečka, Libuše Pospíšková, Dagmar Divišová, Karel Kratochvíl, Marie Machová, Alois Hlinecký, Ladislav Schejbal, Rudolf Böhm, Miroslava Dočkalová.

Druhým divadelním představením byl „**Ostrov milování**“. Režie této náročné operety se ujali Miroslav Kazda a Alois Hlinecký. Operetu napsali J. Stelibský, Z. Melíšek a J. Mottl. Hudbu složil J. Stelibský. Dějově hra obsažná a plná komických výstupů. Paroduje společnost milionářů a dobrodruhů v exotickém prostředí mořských vlků, podvodníků a lásky. Hudba je krásná a na úspěchu hry má výrazný podíl. Jsou zde krásné melodie J. Stelibského: „Kosí fox“, „Polibek za mřížemi (Láska brány otevírá)“, „Život je malá bílá loď“,

Madlenka z kovárny (1972)

„Tvůj bílý šátek“, „Kapánek romantiky“, „Polibek na rozloučenou“. Do hry byla „vpašována“ i slavná „Píseň severu“. Monumentální finále končí sborem „Láska brány otvírá“.

Časově to bylo snad nejdelší představení v Bosonohách. Trvalo přes tři hodiny. Technicky bylo velmi náročné a bez velkého množství pracovníků scény, komplikovaného osvětlení a technických efektů nemyslitelné.

Herci se „vyřádili“ a diváci byli spokojeni. Zvláště je třeba vyzvednout takřka profesionální pěvecký výkon Jarky Ovesné coby Silvie. Už při konkurzu jsme byli překvapeni jejím školeným hlasem. Pěvecky se zaskvěl i Karel Kratochvíl v roli pilota Hansena.

Scénu mistrovsky navrhl Václav Pavlát, osvětlení se zhostil Karel Gabriel. Herci: Jindřich Čoupek, Jarka Ovesná, Marie Šrutková, Dagmar Divišová, Rudolf Böhm, Alois Hlinecký, Karel Kratochvíl, Rudolf Smečka, Miroslav Kazda, Václav Pavlát, Miroslav Vecheta, Ladislav Schejbal, Miloš Dobšík, Jan Černohorský, Jan Švestka, Marie Machová, Jaroslav Švestka, L. Suchomelová a řada dalších.

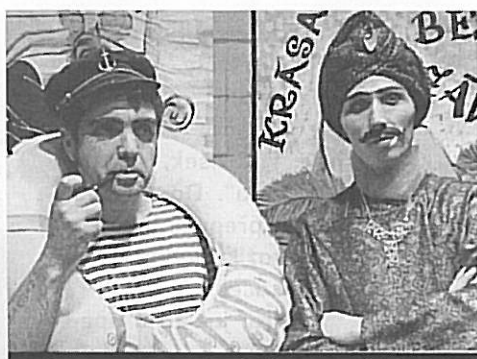
Část hry je zvukově zachycena včetně závěrečného slova tehdejšího předsedy T. J. Sokola Karla Otoupalíka, a je uložena v soukromém archivu autora této publikace.

Rok 1973. Hraje se „**Palackého třída 27**“. Komedie E. F. Šamberka. Režii má Mir. Kazda. Děj: na dceru obuvnického mistra Kulíška si dělá zálusk Buňka – bohatý majitel několika činžáků. Ta však miluje tovaryše Vroubka. Příběh dobře končí. Za zmínku stojí vynikající výkon mistra Kulíška v podání Rudolfa Smečky, který ve hře několikrát své spoluherce i obecenstvo svým skvělým a nenapodobitelným komickým výkonem rozesmál. Herci: Alois Hlinecký, Karel Kratochvíl, Ladislav Schejbal, Václav Pavlát, Marie Krásenská, František Pazourek, Jaroslav Švestka, Jan Šustr, Karel Pazourek, Stanislav Pazourek, Marie Machová, Inka Kratochvílová a Marie Šrutková.

Hra byla též uvedena pohostinsky v obci Ledce.

Ostrov milování (1972)

Ostrov milování (1972).
A. Hlinecký, R. Smečka

Ostrov milování (1972).
Jindřich Čoupek

Ostrov milování (1972).
A. Hlinecký, M. Šrutková

Ostrov milování (1972).
Jaroslava Ovesná, Karel Kratochvíl

Dále soubor nacvičuje „**Perly panny Serafinky**“. Opereta dle námětu Hoppeho hry „Kožíšek, perly a kamna“. Do nového hávu ji přepsali J. Balda a E. Brožík. Hudbu složil R. Piskáček.

Hra, jak to u operet bývá, s velmi malou dějovou zápletkou. Nadutý a neoblíbený správce panství opatruje perly chráněnký Serafinky. Kancelářský

praktikant mu je z kamen, kde jsou uschovány, ukradne pro Serafinku, která je pro sebe od správce marně žádá. Na scénu však vstupuje nový pošt mistr, ze kterého se později vyklube majitel panství a ten správce potrestá. Perly naleznou svoji majitelku a celý děj končí zasnoubením tří dvojic. Dramaticky nevýznamný děj zachraňuje dobrá hudba R. Piskáčka. Kdo by neznal finálovou píseň „Ty české panenky“.

Diváky úspěšná hra byla i dobře hudebně zvládnuta zásluhou Milana Šrutky a Vladimíra Böhma. Hrál rozšířený orchestr Zdeňka Mácala. Zásluhu na dobrém hudebním prožitku měla i Libuše Bartošková svým téměř profesionálním pěveckým výkonem.

Režii měli Miroslav Kazda a Vladimír Böhm. Scénu opět mistrně navrhl Václav Pavlát a dirigentem byl Milan Šrutka.

Herci: Jidřich Čoupek, Karel Kratochvíl, Milada Kratochvílová, Libuše Bartošková, Vladimír Böhm, Václav Pavlát, Alois Hlinecký, Stanislav Pazourek, Jan Šustr, Rudolf Smečka, V. Švecová, Marie Šrutková, P. Hamřík, Jaroslav Švestka, Karel

Pazourek, Marie Krásenská, Hana Suchomelová a Hana Kamenická.

Hra se hrála 7., 9. a následně 15. a 16. prosince.

Hrají se divadelní hry náročné jak na vlastní provedení, tak i na technické zázemí, bez něhož úspěšná hra nemůže existovat. „Laťka už je velmi vysoko“. K téměř profesionálnímu provedení není daleko. Jeviště Orlovny požadavkům náročné scény vyhovovalo.

Pro velkou hereckou i technickou náročnost se poslední roky hraje jen jedna hra za rok.

Palackého třída 27 (1973).
Rudolf Smečka, Marie Machová.

Perly panny Serafinky (1973). Částečný pohled do orchestřiště.
Dirigent M. Šrutka

Perly panny Serafinky (1973).
V. Böhm

Perly panny Serafinky (1973).
M. Šrutková, A. Hlinecký

Rok 1974, „Mamzelle Nitouche“. Známa opereta Meilhaca a Millauda s překrásnou hudbou Florimonda Hervého. Často frekventovaná v divadlech. Napínavý děj, jehož ústřední postavou je Celestin, pokorný varhaník z kláštera „U vlaštoviček“, je ve skutečnosti operetní skladatel Floridor, myslící si na divadelní subretu Corinu. Dvojitý život, který vede, ještě zamotává Denisa, chovanka kláštera, jejíž hudební vlohy a touha po radostech světského života jsou příliš živelné. Spolu s Celestinem se vydávají do skutečného divadla, kde první subreta Corina uprostřed děje odmítá dále vystupovat. Po stresové situaci se její role chopí Denisa a zachrání tak celé divadelní představení. Další peripetie s Celestinem, rezervisty a s brigádýrem Lorientem byly nádherné. Herci si opět přišli na své a obecenstvo se válelo smíchy. Ceněny byly i pěvecké výstupy, v čele s Denisou, kterou si s chutí, „jiskrou“ a profesionální jistotou zahrála Libuše Bartošková, studentka JAMU a příští stálice operetního souboru Městského divadla v Brně. Nedá se zapomenout na výborné výkony všech ostatních: Rudolf Smečka v roli Celestina, Alois Hlinecký jako major a Václav Pavlát v roli brigádýra Lorienta byli rovněž znamenití.

Zdařilý divadelní kus, zcela zaplněný sál a výborné výkony herců. Tak lze charakterizovat toto vystoupení.

Režii měli Miroslav Kazda a Vladimír Böhm. Scénu navrhli Václav Pavlát, Miroslav Kazda a František Rajdl. Osvětlení se zhostil Karel Gabriel a dramaturgické úpravy měl na svědomí M. Kazda.

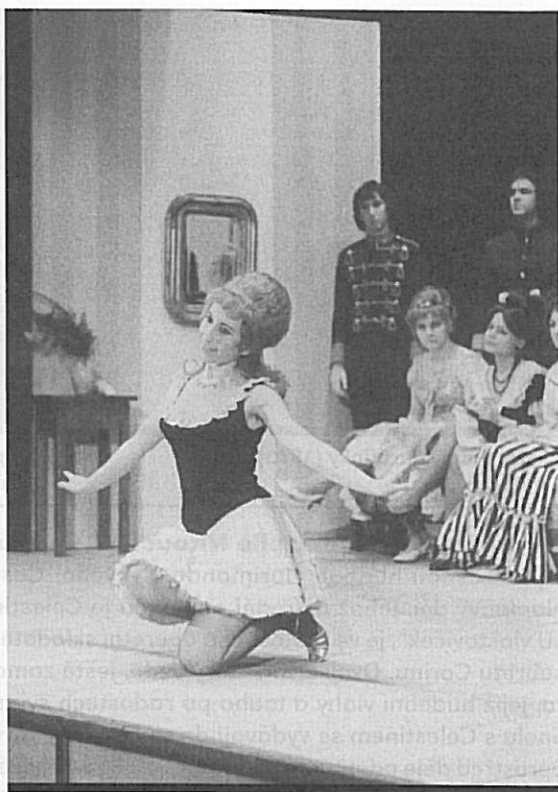
Další role úspěšně zvládli: Marie Šrutková, Dagmar Pazderová, Karel Kratochvíl, Jan Švestka, Ladislav Schejbal, Marie Krásenská, Inka Kratochvílová, Hana Vařáková, Hana Kamenická a mládenci Krejčí, Jeřábek, Novotný, a Vetešník. Hudebního nastudování s dirigováním se s úspěchem zhostil Vladimír Böhm.

Mamzelle Nitouche (1974). Rezervisté s Denisou

Mamzelle Nitouche (1974).
K. Kratochvíl, L. Bartošková

Mamzelle Nitouche (1974).
Libuše Bartošková v titulní roli

Mamzelle Nitouche (1974).
L. Bartošková, R. Smečka

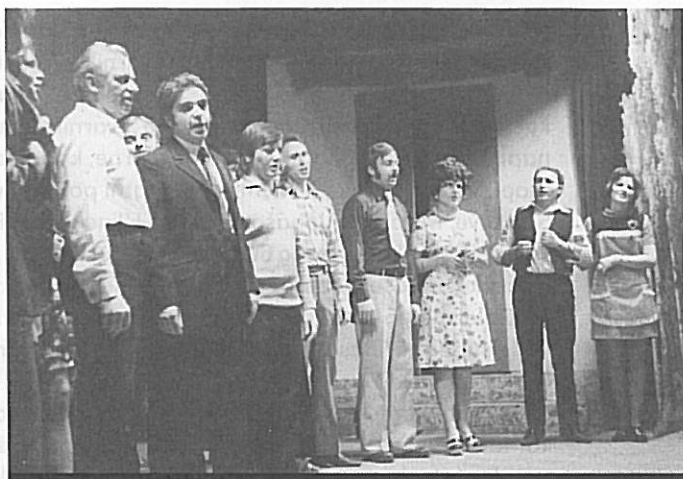
Mamzelle Nitouche (1974).
A. Hlinecký, L. Bartošková

Mamzelle Nitouche (1974).
Pohled do orchestřiště – dirigent V. Böhm

Mamzelle Nitouche (1974).
V. Pavlát v nezapomenutelné roli
brigadýra Loriota

Nejlíp je u nás (1975)

Rok 1975. Nacvičuje se opereta „**Nejlíp je u nás**“. Napsali ji B. Nádvořík a J. Martin, hudbu složil K. Valdauf. Děj se odehrává někdy v šedesátých letech 20. století. Očekává se příjezd Charlieho Wondry z Kanady, rodáka z vesnice. Všichni jsou zvědaví a mají o něj zájem.

Zejména jeho bratr a vdova Capicarová. Všichni po Charliem něco požadují. Do děje vstoupí novinářka Šárka Ctiradová a situace okolo Wondry se zamotává. On však přeje mladým v jejich lásce a jemu jí je též dopřáno v podobě novinářky Ctiradové. Vdova Capicarová nezůstává „na suchu“ a dává se dohromady s listonošem Balbínem. V operetě zaznívají hity své doby „Tvé vlasy kvetou“, „Mládí nevybouřené“, atd.

Režii měl Alois Hlíněcký a v řadě postav si zahráli Karel Neubauer, Rudolf Smečka, Alois Hlíněcký, Rudolf Böhm, Jindřich Čoupek, Lambert Prukner, Jaroslav Švestka, Marie Šrutková, Dagmar Hlíněcká, Inka Kratochvílová, Míla Marečková, Marie Krásenská a ve své poslední roli vystoupil Václav Pavlát.

Rok 1976. Tentokrát se ochotnický soubor rozhodl pro hudební komedii Járy Beneše a pánů Tobise, Mírovského a Rohana „**Uličnice**“.

Úsměvný děj je postaven na jednoduché zápletce, dobré hudbě a neobyčejně vtipném textu jednotlivých postav a samozřejmě šťastném konci, jak to u operet bývá.

Nejlíp je u nás (1975)

Mladá Sally uteče z domova svého otce továrníka Baringtona, aby byla nablízku svému Fredymu, který je synovcem továrníka Webstera. Kolem její postavy se děj odvíjí. Je vtipná, čiperná, hezký díblík „s jiskrou v oku“ a jde neohroženě za svým cílem získat Fredyho. Její postavu opět mistrně ztvárnila Libuše Bartošková. Svůj talent později naplnila v operetě státního divadla v Brně, kde si také později zahrála titulní postavy (např. v *Rosemary* aj.). Nicméně i ostatní postavy v podání Karla Neubauera, Marie Šrutkové, Miroslavy Jonášové, Aloise Hlineckého, Rudolfa Smečky, Jiřího Brücknera, Lamberta Pruknera, Jana Šustra, Jindřicha Čoupka, L. Ducháčka, A. Jeřábka, Dagmar Hlinecké, Miloše Dobšíka a komparzu sestávajícího z M. Kazdové, J. Kratochvílové, M. Doležalové, M. Černého a K. Vetešníka, byly zvládnuty velmi dobře.

Hudební těleso a dirigování dobře a s citem zvládl Milan Šrutka. Režii měl Miroslav Kazda.

V této komedii již bohužel nehrál stálý člen souboru, veselý „kumpán“ a dobrý kamarád Vašek Pavlát, který byl v té době již vážně nemocen.

Po této hře se již ochotnický soubor nedokázal skonzolidovat. Příčin bylo několik. Hry byly náročnější jak organizačně a technicky, tak dramaturgicky i režijně, ekonomicky a časově. Laťka již byla příliš vysoko. Jednotliví aktéři se rozešli za starostmi každodenního života a zůstaly jen vzpomínky na sehraná divadla, na spoluherce, na odpovědnost, na premiérovou úzkost, na legraci a na krásné divadelní zážitky, nad kterými se čas s vybledlými fotografiemi vznáší.

Na závěr je nutno uvést několik poznatků, jak soubor fungoval, jaké bylo jeho zázemí a dále je třeba zmínit se o obětavých pracovnících, kteří se podíleli na zdárném provedení jednotlivých představení.

Mezi domácími herci se objevily talenty z nichž je třeba vyzvednout Jaroslava Čoupka, Zdenku Doležalovou, Rudolfa Smečku, Václava Pavláta, Miladu Kroupovou, Karla Neubauera, Aloise Hlineckého, Jindřicha Čoupka a Karla Plesníka. Byli obsazováni do hlavních rolí a na nich obvykle představení stálo. I ostatní herci nezůstávali pozadu a většinou byli strženi k velmi dobrým výkonům.

Uličnice (1976).
Zleva: L. Prukner, J. Brückner,
L. Bartošková, L. Ducháček

Uličnice (1976).
L. Bartošková, R. Smečka

Uličnice (1976).
A. Hlinecký, I. Kratochvílová

Uličnice (1976)

Z přespolních talentů je nutno jmenovat Jaroslavu Ovesnou, Libuši Bartoškovou, Zdenu Janíčkovou a Helenu Zemanovou.

Zkoušelo se po čtecích zkouškách přímo na jevišti. Nedochvilnost se také vyskytovala, ale ne tak, jak si stěžovali režiséři první poloviny 20. století. Samozřejmě, že při zkouškách se muselo „zaskakovat“, protože někteří herci buď chodili na směny, nebo měli jiné osobní problémy.

Nastudování hry trvalo dva, tři měsíce, někdy i více. Nacvičování písniček se dělo při klavíru a nezřídka herec svoji píseň zpíval s orchestrem až při generálce.

Dobové kostýmy se půjčovaly v půjčovně ve městě a někdy i ze státního divadla. Maskování prováděli Stanislav Lenhart, Marie Šrutková, Hedvika Samuelová a často i jejich známí.

Osvětlování scény bylo vždy dílem spolupráce režiséra a „elektrikáře“. Jimi byli Karel Gabriel starší a mladší, Jaroslav Del Favero a další ochotní činovníci T. J. Sokola.

O kulisy se starali František Rajdl, František Dobšík, František Hromádka, Bohuslav Špaček a řada dalších na základě výtvarných projektů Václava Pavláta. Stavbu scény včetně přestaveb prováděli zmínění pánové někdy i za přispění herců.

Pro potřeby správného resp. vhodného obsazení jednotlivých postav byli často zváni ochotníci z města nebo okolních obcí.

Maskování se dříve provádělo v odděleném přísálí a později pod jevištěm vedle kotelny. Inspicienty se stávali sami herci – kolegové s režisérem. Často tuto funkci zastával František Dobšík ml. Ná pověda z klasické budky se v polovině šedesátých let zrušila a nahradila „šepty“ kolegů z bočních kulis.

Režisér byl vybírán obvykle volbou úzkého kroužku předních ochotnických herců.

Po premiérách se konaly večírky zvané „Haldamáš“, kde se herci po přestálé úzkosti bavili a probíraly se chyby ve hře.

Ochotnické divadlo v Bosonohách tedy skončilo rokem 1976.

OPONA SE ZAVŘELA.

Avšak ne tak úplně.

Dosavadní protagonisté sice již nehráli, u některých se naplnil životní osud, jiní zaměnili svůj svobodný stav za svazek manželský, někteří se odstěhovali.

V závěru druhé poloviny minulého století převzalo ochotnické tradice sdružení katolické mládeže „Křemílek“ pod vedením Miroslava Čoupka, které každoročně pořádá na Nový rok pohádkové představení. Z těchto mladých herců se možná stanou pokračovatelé divadelních tradic v Bosonohách.

Pro přehlednost uvedu ještě seznam jednotlivých divadelních her pro kapitolu IV:

Rok	Jméno hry	Rok	Jméno hry
1955	Radúz a Mahulena	1965	Hrátky s čertem
1957	Vesnin Hřích	1966	Blázinec v prvním poschodí
	Princezna Pampeliška	1967	Maryna
	Veselohra		Charleyova teta
1958	Pan Johanes	1968	Mé štěstí má zlaté vlasy
	Jedenácté přikázání		Lumpacivagabundus
1959	Noc na Karlštejně	1969	Tulák
	Její pastorkyňa		Na tý louce zelený
1960	Lucerna	1970	Podskalák
	Lesní panna aneb cesta	1971	Nebe na zemi
	do Ameriky	1972	Madlenka z kovárný
1961	Těžká Barbora		Ostrov milování
	Šestka z mravů	1973	Palackého třída 27
1962	Nebe na zemi		Perly panny Serafinky
	Pan radní si neví rady	1974	Mamzelle Nitouche
1963	Sto dukátů za Juana	1975	Nejlíp je u nás
	Drak je drak	1976	Uličnice
1964	Teta z Bruselu		
	Golem		

DOSLOV

Z dostupných pramenů a vlastního archivu jsem se snažil sepsat divadelní činnost v Bosonohách tak, jak se postupně odehrávala. Nic jsem nepřikrášlil, a tak se spíše jedná o jakousi ročenku či lépe řečeno vzpomínkový almanach. Aby četba nebyla úplně „suchá“, proložil jsem ji některými poznámkami ze vzpomínek herců uplynulé doby i svých vlastních, a občas jsem se zmínil i o jiných kulturních akcích v Bosonohách.

Doufám, že tato publikace osvěží vzpomínky diváků i bývalých divadelních protagonistů. Zároveň poslouží příští generaci divadelních nadšenců, kteří by možná chtěli v této dramatické činnosti pokračovat, jako pomůcka. Omlouvám se všem, na které jsem ve své mysli pozapomněl. Vjemů bylo tolik, a paměť je krátká.

Autor

DOSLOV

Z dostupných pramenů a vlastního archivu jsem se snažil sepsat divadelní činnost v Bosonohách tak, jak se postupně odehrávala. Nic jsem nepřikrýval, a tak se spíše jedná o jakousi točenku či lépe řečeno vzpomínkový film. Aby čtenář nebyl úplně „suchá“, přiložil jsem ji některými poznámkami ze vzpomínek herců uplynulé doby i svých vlastních, a navíc jsem se zmínil i o jiných kulturních akcích v Bosonohách.

Důležité je tato publikace osvětlit vzpomínky diváků i bývalých divadelních protagonistů. Čtenář pozná předešlé generace divadelních naděsí, kteří by možná stáli v této dramatické činnosti pokračovat jako pomůcka. Omlouvám se.

Prameny

Bosohohy, Emil Smrž 1928, 750 let Bosonoh, 1987 Bosonohy k 760. výročí Album p. Miloslava Neubauera, Výpis vzpomínek p. Rudolfa Kuby, Divadelní album p. Václava Pavláta, Vzpomínky hereckých protagonistů, Osobní archiv.

